Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 126/23
10.4.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марине Јакић, председника већа, Ивана Илића и Татјане Обренчевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Перовић, адвокат из Београда, ул. Светозара Марковића бр. 9, против тужене Републике Србије, Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду у ул. Косовска бр. 31, ради накнаде нематеријалне штете, вредност предмета спора 3.168.000,00 динара, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П. 54278/21 од 21.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 10.04.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе парничних странака и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 54278/21 од 21.4.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом Првог основног суда у Београду П. 54278/21 од 21.04.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед неоснованог лишења слободе, претрпљеног страха, повреде угледа, части, слободе и права личности исплати износ од 1.000.000,00 динара са затезном каматом почев од 21.04.2022. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да суд обавеже тужену да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед неоснованог лишења слободе, претрпљеног страха, повреде угледа, части, слободе и права личности, преко досуђеног износа ставом првим изреке исплати износ од још 2.168.000,00 динара са затезном каматом почев од 21.04.2022. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 102.600,00 динара са затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење, па до коначне исплате.

Парничне странке су благовремено изјављеним жалбама побијале наведену пресуду из свих законом прописаних разлога и то тужилац у ставу другом и трећем изреке, а тужена у ставу првом и трећем изреке. Обе парничне странке су тражиле трошкове дргостепеног поступка.

Апелациони суд је, у смислу одредбе чл. 386 ЗПП, испитао побијану пресуду и оценио да су жалбе парничних странака неосноване.

Првостепени суд у спроведеном поступку није учинио битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тач. 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које Апелациони суд, као другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из чл. 374 ст. 2 тач. 12 ЗПП, на коју се жалбама парничних странака неосновано указује, јер је изрека побијане пресуде јасна и непротивречна и у складу са образложењем из стања у списима, па се иста може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању решењем истражног судије Вишег суда у Београду Ки. 1972/10 од 11.07.2010. године тужиоцу је одређен притвор због постојања основане сумње да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из чл. 246 ст. 1 КЗ, који му се рачуна почев од 09.07.2010. године када му је одређено полицијско задржавање од 48 сати решењем МУП, а из разлога прописаних одредбом чл. 142 ст. 1 тач. 5 ЗКП. Тужиоцу је стављено на терет извршење кривичног дела за које је прописана казна затвора у трајању од 3 до 12 година и суд је одредио тужиоцу притвор обзиром да се истом ставља на терет да је преносио већу количину кокаина из Доминиканске Републике ваздушним саобраћајем у Републику Србију, а што представља посебно тешку околност за извршење кривичног дела. Решењима Вишег суда Београду тужиоцу је продужаван притвор више пута на основу одредбе чл. 142 ст. 1 тач. 5 ЗКП.

Решењем Вишег суда у Београду К. 3651/10 од 30.03.2011. године тужиоцу је укинут притвор и одређено је да се одмах пусти на слободу. Истим решењем тужиоцу је изречена мера забране напуштања боравишта у ..., која је више пута продужавана због постојања околности које указују да би оптужени могао побећи, сакрити се, отићи у непознато место или у иностранство, а констатовано је и да је дошло до погоршања тужиочевог здравственог стања у притвору.

Правноснажном пресудом Прекршајног суда у Београду, Одељења у Барајеву Пр. 198-23361/10 од 03.08.2015. године тужилац је оглашен кривим да је учинио прекршај кажњив по чл. 292 ст. 1 тач. 3 Царинског закона, те је осуђен на плаћање новчане казне од 25.000,00 динара и изречена му је заштитна мера одузимања предмета прекршаја и то 475 грама белог праха – кокаина.

Пресудом Вишег суда у Београду К. 741/15 од 20.12.2019. године тужилац је оглашен кривим да је извршио кривично дело из чл. 246 ст. 1 КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 4 године, а која пресуда је преиначена пресудом Апелационог суда у Београду Кж1. 210/20 од 25.06.2020. године, па је применом одредбе чл. 422 тач. 2 ЗКП оптужба према тужиоцу одбијена јер је постојала пресуда Прекршајног суда у Београду.

Пресудом Врховног касационог суда Кзз. 1449/20 од 20.12.2020. године усвојен је захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца и утврђено је да је

правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Кж1. 210/20 од 25.06.2020. године у корист тужиоца повређен закон из чл. 431 ст. 1 тач. 1 ЗКП обзиром да се не могу поистоветити радња царинског прекршаја и радња кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојнх дрога.

Тужилац је провео у притвору 264 дана и то почев од 09.07.2010. године па закључно са 30.03.2011. године, а након укидања притвора имао је 6 месеци изречену меру забране напуштања боравишта у ... Тужиоцу је притвор одређен на основу одредбе чл. 142 ст. 1 тач. 5 ЗКП, имајући у виду висину запрећене казне за кривично дело за које се терети неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из чл. 246 ст. 1 КЗ, која износи од 3-12 година затвора, те тужилац није скривио притварање својим недозвољеним радњама (бекством, скривањем, непријављеним пребивалиштем или боравиштем, односно променом пребивалишта или боравишта, лажним признањем извршења кривчног дела или предузимањем других противправних радњи), у ком случају тужилац не би имао право на накнаду штете због неоснованог лишења слободе.

Тужилац је рођен 28.06.1964. године у ..., по занимању је конобар, ожењен, отац једног малолетног детета и неосуђиван. Као угоститељски радник веома често је радио током лета у Црној Гори, Грчкој, Малти и другим земљама. 2010. године је отпутовао у Доминиканску Републику у намери да ради као угоститељски радник, где је провео недељу дана и вратио се у Београд, авионом уз преседање у Паризу, а од пртљага је имао ручну торбу коју је носио са собом и већу торбу која је транспортована у пртљажнику авиона. Када је слетео у Београд, сазнао је да је његова торба из пртљажника загубљена и након пар дана је позван да дође на Аеродром Никола Тесла, ради преузимања пртљага, којом приликом је пронађен кокаин у његовој торби и након чега је истом одређено полицијско задржавање. Тужиоцу је стављено на терет да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога, а због чега је био лишен слободе и одведен у Централни затвор, где је био у просторијама са великим бројем затвореника од којих је доживљавао малтретирање па чак и ударање, а због чега се у таквом окружењу тешко сналазио и није могао да спава. У притвору је провео 264 дана и за време трајања притвора његово здравствено стање се погоршало обзиром да је имао проблема са хипертензијом и дијабетисом. Након укидања притвора стање у његовој породици је било веома тешко јер је његова супруга незапослена и због тога је била презадужена. Посао није могао да нађе обзиром да је ... мало место и да су људи у истом знали шта се све догодило. Једно време се тешко осећао и једини излаз је видео у самоубиству, па је пио лекове за смирење. Тужиоцу је након укидања притвора била изречена мера забране напуштања боравишта у ... и одузета му је путна исправа.

Дана 13.05.2021. године, тужилац се благовремено обратио туженој ради постизања споразума у вези са накнадом нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе у смислу одредбе чл. 588 ст. 1 ЗКП, али споразум није постигнут.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је правилном применом одредбе чл. 584 ЗКП закључио да тужилац има право на накнаду нематеријалне штете због повреде части, угледа, слободе и права личности услед неоснованог лишења слободе у временском трајању од 264 дана и то почев од 09.07.2010. године закључно са 30.03.2011. године, јер је правоснажном пресудом Апелационог суда у Београду Кж1. 210/20 од 25.06.2020. године оптужба одбијена

против тужиоца у смислу одредбе чл. 422 тач. 2 ЗКП да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из чл. 246 ст. 1 КЗ, те се сматра лицем неосновано лишеним слободе.

Висину накнаде штете првостепени суд је одмерио правилном применом одредбе чл. 200 ЗОО имајући у виду све околности конкретног случаја, те је утврдио да правична накнада за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части и слободе права личности, услед неоснованог лишења слободе износи 1.000.000,00 динара, док је ставом другим изреке правилно одлучио када је одбио тужбени захтев у делу преко досуђеног износа за износ од још 2.168.000,00 динара. Такође на досуђени износ првостепени суд је правилно обавезао тужену да тужиоцу исплати затезну камату почев од дана пресуђења као дана утврђивања висине штете, па до коначне исплате, сходно одредби чл. 277 ЗОО.

Овакву одлуку првостепеног суда у свему као правилну и на закону засновану прихвата и Апелациони суд, као другостепени суд, а правилност исте није доведена у сумњу жалбеним наводима парничних странака.

Неосновани су жалбени наводи парничних странака којима се указује да је првостепени суд погрешно применио одредбу чл. 200 ЗОО и због тога погрешно одмерио висину досуђеног износа накнаде нематеријалне штете. Ово због тога што је првостепени суд правилно оценио све субјективне и објективне околности од значаја за одлуку о висини правичне накнаде имајући у виду све околности конкретног случаја, интезитет душевних болова које је тужилац претрпео, дужину трајања притвора и услове у притвору, те последице које је тужилац трпео због неоснованог лишења слободе, па супротно жалбеним наводима тужиоца, према оцени Апелационог суда досуђени износ представља адекватну сатисфакцију тужиоцу, као оштећеном лицу и оно одговара нематеријалној штети коју је неоснованим лишењем слободе претрпео. Правична наканда као облик отклањања штетних последица састоји се у исплати новчане накнаде као сатисфакције за претрпљене душевне патње и има за циљ да се код оштећеног успостави нарушена психичка равнотежа, па досуђени износ поред напред наведеног, одговара значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, а њоме се не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Накнадом овог вида штете не може се успоставити стање пре неоснованог лишења слободе, али се новчаном сатисфакцијом тужиоцу омогућава да прибави материјална добра или да за себе обезбеди неку пристојнот, што ће му помоћи да поправи нарушену друштвену равнотежу. Нижим износом не би била постигнута сврха накнаде, па је неоснована жалба тужене изјављена против одлуке садржане у ставу првом изреке побијане пресуде. Стога су обе жалбе парничних странака неосноване.

Како се ни осталим жалбеним наводима парничних странака не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде, то је другостепени суд применом одредбе чл. 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у решењу става трећег изреке ожалбене пресуде, применом одредбе чл. 401 тач. 2 ЗПП, јер је донета правилном применом одредаба чл. 153, чл. 154 и чл. 163 ЗПП.

Како парничне странке нису успеле у жалбеном поступку, то су применом одредбе чл. 165 ст. 1 ЗПП, захтеви парничних странака за накнаду трошкова

другостепеног поступка одбијени као неосновани, па је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Марина Јакић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић